

**SOCIALISME
PER SALVAR
EL PLANETA**

Hem tornat!

I ja som aquí, amb un nou número de la Revista Maig! Sí, ho sabem, hem trigat una miqueta... Però poc esperàvem tot el que ens passaria d'ençà que, al mes de novembre, canviéssim la directora de la Revista i féssim uns quants canvis al projecte.

El camí que ens ha portat fins aquest número 4 no ha estat senzill. El replantejament del projecte ens ha portat a potenciar la publicació periòdica, setmanal, a través de la nostra web (que de ben segur ja haureu tafanejat, però, si no ho heu fet, ja podeu córrer al navegador d'internet més proper i entrar a www.maig.cat), així com a haver-nos de relacionar amb l'administració i resoldre un munt de paperassa. Tot això està resolt, però, i només quedava l'última passa... Fer revista en paper, el nostre format tradicional! I aquí la teniu, entre les mans.

I què hi trobareu, en aquesta revista? Doncs alguns articles ja us sonaran, si heu fet els deures de tafanejar la web, com un parell d'articles sobre un dels temes estrella, la lluita per l'emergència climàtica, a les seccions de Lluites Comparti-

des (volem agrair, de nou, a Fridays For Future la seva col·laboració) i del Raconet Cultural (la review sobre el llibre ¿Qué hacer en caso de incendio?), o l'article de Roig i Violeta sobre la "malvada" bruixa Elphaba. La majoria d'articles, però, són nous de trinka: una nova secció de recull de dades; una col·laboració amb la Fundació l'Alternativa per la secció Una ullada al món; una entrevista a Marta Rosique, una "breu" diputada tant per edat com per durada de la darrera legislatura; i articles sobre la campanya d'afiliació de la JCC, el primer episodi d'una nova saga d'anàlisi de Harry Potter, la defensa de la vaga com a element cohesionador de la societat, un episodi històric com la revolta dels Stellinga o la computació soviètica.

Veureu que, igual que a la web, hem creat unes seccions que ens permeten ordenar molt millor tots els continguts. Esperem que gaudiu amb aquest número creat amb molta il·lusió i, ja de pas, ens doneu un cop de mà amb la difusió, fent-lo rodar per les xarxes socials i explicant-nos què us ha semblat.

És un plaer haver tornat. Ens llegim!

CONSELL DE REDACCIÓ

Cristina Bedmar Batalla (directora).
Lucía Aliagas Picazo, Sofia Lorenzo
González, Francisco José Paños
Expósito, Xavi Pizarro Homs.

IMPRESSIÓ

Lerigraf SLU.

EDICIÓ I MAQUETACIÓ

Joventut Comunista de Catalunya

Maig és la revista de la
Joventut Comunista de
Catalunya

Aquesta revista està elaborada per persones que de forma voluntària dediquen temps i esforç en redactar articles, editar-los i maquetar la revista. Un cop la llegeixis comparteix-la o deixa-la en algun espai públic on alguna altra persona la pugui llegir. Si vols enscriure'ns pots fer-ho a maig@jcc.cat.

AMB EL SUPORT DE

**Ajuntament de
Barcelona**

Més de 250 dies...

fa que Juan Guaidó es va autoproclamar "President encarregat" de Veneçuela

És l'enèssim intent dels EUA de desestabilitzar l'Amèrica Llatina amb tots els seus mitjans per sotmetre-la als seus interessos. Amb l'excusa d'ajudar als veneçolans més desfavorits (com si no fos precisament això el que ha fet la Revolució Bolivaria-

na), els EUA van bloquejar 7000 milions de dòlars de la petrolera estatal veneçolana PDVSA. Això sí, també han donat a Juan Guaidó 20 milions de dòlars en concepte d'ajuda humanitària, el que equival a un 0,29 % de la quantitat bloquejada.

30.000 treballadors...

hi havia a Hunosa (empresa pública lligada a la mineria asturiana) l'any 2000. En queden 1.000.

A hores d'ara només queda una mina funcionant a Astúries. Els fons públics que s'havien de dedicar a la reindustrialització del territori s'han gastat en poliesportius, boleres i autopistes sense cotxes. Per no parlar dels casos de corrupció: l'ex-secretari general del sindicat SOMA-UGT, José Ángel Fernández Villa, va ser condemnat l'any passat a 3 anys de presó per robar fons de la seva pròpia organització.

0 proves científiques...

hi ha que els neandertals cometessin infanticidi

L'anterior secretari tercer de la Mesa del Congrés dels Diputats, del PP, es va "fer famós" amb unes polèmiques declaracions sobre l'avortament: "los neandertales también lo usaban, lo que pasa es que esperaban a que nacieran para cortarles la cabeza". Més enllà del caràcter "primitiu" de les declaracions, no existeix cap evidència científica que demostrï que els neandertals cometessin infanticidi.

20.000 avortaments menys...

hi va haver a Espanya l'any 2017 respecte del 2010.

En concret, l'any 2017, sota l'anomenada "ley de plazos", es van produir 94.123 avortaments, força menys que els 113.031 de 2010, quan encara era vigent la llei de l'avortament de 1985. Aquella llei permetia la interrupció de l'embaràs en 3 supòsits: si hi havia perill per a la mare (en qualsevol moment), violació (només durant les 12 primeres setmanes de gestació) o si es preveia que el fetus neixeria amb "greus tares físiques o psi-

quiques" (a les 22 primeres setmanes). La novetat de la "ley de plazos" és, principalment, que permet l'avortament lliure les 14 primeres setmanes d'embaràs. Malgrat que alguns polítics sembla que conceben les dones com a màquines reproductores i volen tornar a la llei de 1985, el cert és que si mirem el nombre d'avortaments per cada 1.000 dones d'entre 15 i 44 anys, el 2010 era de 11,7 dones i el 2017 de 10,5.

L'imperialisme i la premsa capitalista: Fake News (Part I).

Gustavo de la Torre

El president dels EUA, Donald Trump, es manté dins d'una escala d'escàndols, molts d'ells a nivell internacional, que l'han forçat a fer canvis dràstics en el seu cercle més proper, i sent un exemple de per què se l'assenyala com incompetent per la política internacional.

Ha incorporat al seu gabinet a personatges amb ampli historial ingerencista en els assumptes internacionals, d'extrema dreta i ampli caràcter intervencionista, les metes es recolzen en cadenes de mentides i falsedats. Entre aquests personatges estan Marco Rubio, Elliot Abrams, Mike Pompeo, John Bolton, entre d'altres menys radicals; sense oblidar que el seu anterior portaveu davant l'Assemblea General de l'ONU, Nikki Haley, va dimitir en una atmosfera enrallada, a més del tàcit rebuig que ha provocat la seva tasca "diplomàtica" a l'ONU. Tot i que els experts en relacions internacionals han exposat que la substitució de Nikki per la inexperta Heather Nauert (presentadora de Fox News, el canal favorit del president) ha estat un altre mal pas.

Des de les fatídiques paraules d'Obama en entrevista a VOX: "hem de torçar el braç a països que no farien el que necessitem que facin"; l'administració de Trump ho porta més aviat a escometre a fractures d'ossos irreparables, per una contínua posada en marxa d'agressions contra diversos països en diverses latituds, sense prendre en consideració les conseqüències polítiques. Això posa en entredit, un cop més, la diplomàcia del govern dels EUA i va creant una creixent involució en el paper que aquest país vol jugar al món.

Trump s'esforça a la construcció d'un mur a la frontera amb Mèxic i imposar mesures coercitives per frenar la immigració llatinoamericana, incloent-hi la separació de pares i fills que arriben a travessar la frontera, empresonant en condicions inhumanes i provocant més d'una víctima mortal.

Les constants tensions amb la Xina en el camp econòmic, les creixents amenaces i sancions contra Corea del Nord, la sortida de l'acord nuclear amb l'Iran per "afavorir" un clima tens i al límit bèl·lic, el canvi de la seva ambaixada a Jeru-

salem en oberta complicitat al genocidi que Israel comet contra Palestina, la seva directa participació en la guerra contra Síria i desacords amb Rússia en la posició de cada un d'ells en aquesta contesa, la retirada de l'Ambaixada nord-americana de l'Havana i el suport propagandístic a la colonització del lemen per Aràbia Saudita. A més a més, també hi ha les creixents agressions contra països llatinoamericans que han decidit forjar-se un camí propi (Cuba, Veneçuela, Bolívia i Nicaragua) i el suport al reforçament de la dreta de la regió, amb l'objectiu de recuperar el seu "pati del darrere".

El més cridaner de l'actual administració és que va ser precisament Trump el qual va iniciar la campanya contra les Fake News, però ha estat ell mateix el que porta un alt rècord de mentides. El diari The Washington Post va declarar que en els primers dies de mandat, el president Trump declarava una mitjana de 5 mentides per dia, però que en els últims mesos les va superar a 23 diàries; és a dir, en tot el que portava de mandat, Trump ha fet més de 10.000 declaracions «falses o enganyoses».

Va ser sorpresa per al món les revelacions públiques que va fer Julian Assange el 2009 a través de la seva web Wikileaks. Però s'ha de tenir present que els grans mitjans devoren la veritat, però s'alimenten amb la manipulació. El 2010, els diaris The New York Times, The Guardian, Der Spiegel, El Món i El País es van beneficiar amb la informació cedida per Assange, on va posar al descobert els crims de l'imperialisme en les seves guerres a l'Orient Mitjà o els truculents negocis d'empreses tapadores que es beneficiaven amb la guerra i les operacions subversives en altres països. No obstant això, molt a pesar de les impactants imatges de vídeo de l'assassinat comès des d'un helicòpter militar nord-americà contra civils a l'Iraq i els milers de documents militars sobre l'Afganistan, com de tantes altres operacions contra altres països en altres latituds, en aquesta gran premsa mai van faltar els matisos per deixar clar que en el guió editorial imperialista es va exigir que l'acte d'Assange fos declarat com "traïció". Després de tants anys d'obstinacions de condemnar-lo, va ser lliurat als gossos. La premsa ja no parla dels crims de l'imperialisme, sinó que posen el focus en les "causes" que li imputen.

“El més cridaner de l'actual administració és que va ser precisament Trump el qual va iniciar la campanya contra les Fake News, però ha estat ell mateix el que porta un alt rècord de mentides.”

El més curiós és que la premsa capitalista, fins i tot coneixent molt bé la política intervencionista dels EUA i la manera de fer ingerencista dels seus mandataris, segueixen canalitzant pels seus mitjans determinats estats d'opinió que excusen el comportament bel·ligerant, agressiu i hegemònic dels EUA; com d'igual manera segueixen sense denunciar la barbàrie israeliana o saudita, mentre posen tots els seus instruments en diabolitzar a altres pobles que lluiten per la seva sobirania o es resisteixen a no ser trepitjats (a no deixar-torçar el braç) pels interessos imperialistes dels EUA i Europa.

Aquells països que decideixen construir el seu futur per mitjà d'un camí propi, que ofereixen polítiques amb alternatives socials més justes, promouen la cooperació sota principis de respecte mutu i aixequen instruments d'integració i de pau, en diuen dictadures, terroristes o eixos del mal; però als que creen conflictes polítics entre països, promouen guerres, comentin massacres, financen organitzacions veritablement terroristes i s'enriqueixen amb l'espoli dels recursos aliens i la indústria armamentista, la premsa capitalista els crida governs democràtics.

¿Molt irònic, veritat?

Aquest article forma part d'una sèrie publicada originalment al butlletí de la Fundació l'Alternativa. Per consultar-los tots, podeu accedir a l'apartat "Butlletins" dins la secció "Sobre nosaltres" de la seva web (fundacioalternativa.cat).

Crisi en el sistema, emergència en el clima.

Guille Chirino

Des de condicions meteorològiques extremes i augment de les precipitacions fins a la sisenada extinció massiva d'espècies en el nostre planeta, passant per un dràstic augment en malalties respiratòries i cardiovasculars o la crisi de les refugiades climàtiques.

Avui dia ja és innegable l'emergència climàtica, i així ho mostra l'últim informe del Panell Inter-governamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic (IPCC). Aquest informe alerta que tenim tan sols 11 anys per a evitar la catàstrofe climàtica i l'emergència social i limitar la pujada de la temperatura mitjana mundial a 1,5 °C. Ens trobem en una situació d'emergència mundial en la qual el nostre sistema no està a l'altura de donar solucions contundents.

Com ja van alertar les ecologistes en els anys 70, aquesta crisi climàtica és producte d'un sistema capitalista basat en la producció per acumulació. Aquesta producció no té en compte les

“Avui dia ja és innegable l'emergència climàtica (...) tenim tan sols 11 anys per a evitar la catàstrofe climàtica i l'emergència social i limitar la pujada de la temperatura mitjana mundial a 1,5 °C”

necessitats reals de la població, i així ho mostra, per exemple, que només a Espanya gairebé 8 tones d'aliments es tirin anualment a les escombraries mentre més de 600.000 persones en el mateix país no tinguin suficients aliments per a portar una vida saludable i activa.

El nostre sistema, basat en el creixement econòmic il·limitat, a més de no tenir una perspectiva de redistribució i justícia social, que no gestiona la relació en la distribució dels recursos, tampoc gestiona el fet que els propis recursos del nostre planeta siguin limitats.

La humanitat i la biosfera estan sent sacrificades perquè un petit nombre de persones aconsegueixi seguir acumulant grans

quantitats de diners. Així ho mostra el fet que en l'actualitat, tan sols 100 empreses privades siguin les responsables del 70% d'emissions de gasos d'efecte hivernacle, causants del canvi climàtic. I mentre els qui més gasos emeten són els que més es lucren d'això, els que sofreixen les conseqüències viuen a la mercè del seu lucre.

És necessari alertar que el nostre sistema s'ha articulat per a donar falses solucions individualistes que, a més de perjudicar de manera directa a les classes treballadores sent aquestes les principals víctimes de la crisi climàtica, són simplement insuficients.

El veritable problema és la falta generalitzada d'honestedat i voluntat política. És necessari un canvi de sistema en el qual es posi la vida en el centre del paradigma polític. S'ha de res-

“La humanitat i la biosfera estan sent sacrificades perquè un petit nombre de persones aconsegueixi seguir acumulant grans quantitats de diners.”

ponsabilitzar als veritables culpables de la nostra crisi perquè siguin aquests els qui paguin el mal causat tant a les classes treballadores com a la biosfera. Finalment, és necessària una perspectiva de classe que limiti dràsticament les emissions de països rics mentre deixa emetre

gasos d'efecte hivernacle als països en vies de desenvolupament fins que aquests aconseguixin infraestructures suficients per a mantenir una vida digna.

Encara som a temps de detenir la catàstrofe, ja tenim tots els fets i dades científiques que demostren com ho hauríem de fer. El que necessitem ara és organitzar-nos i interpel·lar a la voluntat política per aconseguir canviar el sistema, no el clima.

Guille Chirino és portaveu de Fridays for Future Barcelona.

Héctor Tejero i Emilio Santiago, els bombers ‘a l'espanyola’ del Green New Deal

Cristina Bedmar Batalla

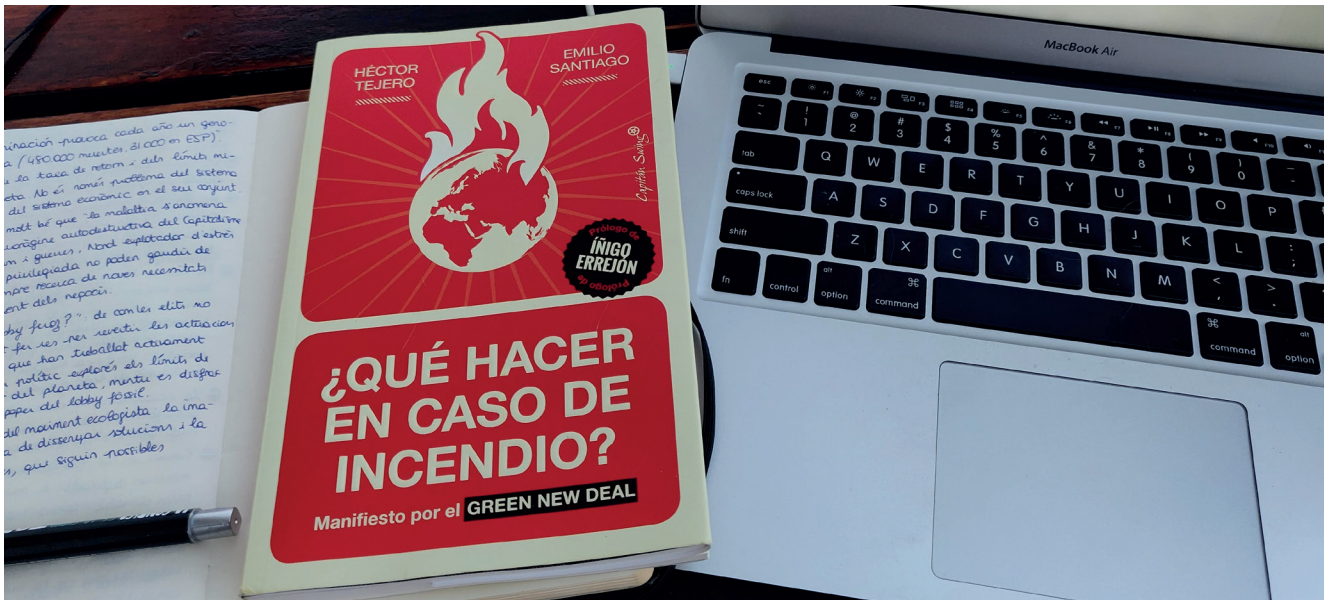
L'estiu és una bona època del'any per aprofitar i fer tot allò que durant la resta de l'any no has pogut fer (o volgut, que ja sabem totes com van aquestes coses). A mi m'agrada aprofitar les vacances estivals per fer els deures i dedicar temps als camps de coneixement on detecto que tinc mancances, i el tema estrella aquest darrer curs 2018-2019 no ha estat altre que Greta Thunberg i Fridays For Future, o cosa que és el mateix, la sensibilització de la lluita pel clima. És per aquest motiu que la darrera setmana de treball abans de vacances vaig decidir que Héctor Tejero i Emilio Santiago, i el seu llibre “¿Qué hacer en caso de incendio? Mani-

fiesto por el Green New Deal” serien els meus primers companys de vacances.

Aquests dos bombers, a través del seu llibre-manifest àgil de llegir i amb tocs d'humor malgrat la catàstrofe que s'apropa, intenten assentar les bases per poder apagar el gran incendi. Lluny de catastrofismes, però, i malgrat tenir un capítol dedicat al ‘museu dels horrors climàtics futurs’ (per ajudar a prendre consciència de què pot arribar a passar en un futur no massa llunyà, tot i que no immediat), aquest llibre és un cant a la vida, i un recordatori de quelcom molt essencial: el medi ambient no pot ser mai més considerat com un element extern a l'ésser humà; la visió antropocèntrica en l'anàlisi del canvi climàtic

ha de ser, d'una vegada per totes, i tal com estableixen els mateixos autors, una visió veritablement antropocèntrica, amb les seves causes, efectes, conseqüències i contextos. L'ésser humà no es pot deslligar del seu entorn.

Emilio Santiago i Héctor Tejero, però, no només són bombers, sinó que es posen també la bata de metge per tal d'emetre el seu diagnòstic, i el repeteixen constantment: la malaltia s'anomena capitalisme, tal com titulen un dels seus capítols. El capitalisme no és un simple model econòmic, és també l'eix vertebrador de les nostres civilitzacions, el qui determina com ens relacionem amb els altres tant dins les nostres societats com entre societats, i la que estableix els patrons d'ex-

plotació que també expliquen el canvi climàtic. I és que no podem oblidar que el canvi climàtic s'ha d'expressar en termes de lluita de classe, de desigualtat dins les societats i, especialment, entre Estats: els països que patiran en major grau les conseqüències del canvi climàtic no arriben a emetre un 10% dels gasos més contaminants. Tot i això, i tal com passa amb altres 'desastres naturals', el que determina el grau de desastre és la interrelació entre la vulnerabilitat individual i la comunitària. I un estat com Cuba és el gran exemple: malgrat estar sotmesa a grans inclemències, fruit de la seva situació geogràfica, la resposta comunitària que els habitants de l'illa tenen davant huracans i tempestes tropicals està tan ben traçada (com a política estatal, no ho oblidem) que el nombre de ferits i morts és notablement més baix que als Estats Units, potència mundial per excel·lència (ehem, ehem). No només es fixen en els Estats Units, però: determinen que a Europa, la contaminació provoca el que es pot arribar a considerar com a "genocidi", ja que, anualment, es cobra les vides de fins a 480.000 persones (31.000 a Espanya, segons les dades).

El capitalisme i la seva voràgine autodestructiva, a més, acaba provocant que aquest Nord explotador, que condemna al Sud a morir entre fam i guerres, acabi veient com la seva població no és feliç, com es pateixen malalties relacionades amb estrès i infarts, amb una opulència que els més rics no poden arribar ni a gestionar.

Entrem en matèria, però, i és que un dels punts forts d'aquest manifest és que ens permet començar a dibuixar un horitzó, tant a curt com a mitjà i llarg termini, de receptes per iniciar la tan necessària transició ecològica. Així, el primer que fan és un avís a navegants: detecten quins són els punts forts i febles del moviment ecologista a les darreres dècades, així com una crítica bastant ferotge al comunisme (que, com podeu imaginar, costa una mica de digerir i em genera algunes discrepàncies, i potser ja en parlarem un altre dia), i proposen al moviment ecologista ser capaces d'obrir la ment, de tenir imaginació absoluta sense cotilles per tal de dissenyar solucions a la vega da que s'atén a una mínima factibilitat de les mateixes mesures, per tal que siguin possibles de dur a terme.

A més, tenen molt clar que cal defugir qualsevol rastre d'il·lusió tecnocràtica: no ens calen gestors, el que ens calen són polítiques capaç de tirar endavant una bateria de mesures valentes que provoquin canvis en el sistema productiu, l'economia, la societat i, en general, el sistema. Perquè ho diuen tal qual sona: "si la transició ecològica no és justa, no serà", i caldrà lluitar amb tot el que tinguem a l'abast per desmuntar mites com el del progrés constant, ben present a l'ideari civilitzatori; i és que, de vegades, per poder avançar s'ha de fer una passa enrere per a agafar impuls. A més, hem de tenir clar que el Capital farà tot el possible per fer-nos caure en la contradicció treball-natura, i les elits pressionaran com fa anys que pressionen lobbies com el fòssil, no fent res a favor del planeta i treballant activament per evitar que el poder polític explori els límits de la seva actuació per afavorir la transició. El que hem de tenir ben present, però, és que malgrat el boicot (i per desgràcia) necessitem a les elits: necessitem un pacte social que constitueixi un 'nosaltres' de cooperació, igualtat i honestat. I tot i estar d'acord amb

aquesta premissa, i tal com Íñigo Errejón deixa entreveure al pròleg del llibre, l'aparició del concepte "poble pel clima" és una mica controvertit, i per tant serà interessant desenvolupar-lo en un altre article.

Llavors, què proposa el Green New Deal? D'on ve el nom? D'on surt la proposta? Quines són les propostes que desenvolupa? Si voleu respondre àmpliament aquests interrogants, us proposo, de veritat, que llegiu el llibre, perquè paga molt la pena. Tot i això, podem desenvolupar de forma resumida alguns punts molt bàsics.

Com sempre, el laboratori neoliberal va ser un dels primers a experimentar amb aquest Green New Deal de la mà de Friedman. Tot i això, i gràcies al seu caràcter ambiciós i transformador, als Estats Units pot significar, com a mínim, la renovació profunda

del Partit Demòcrata, gràcies a líders com Bernie Sanders o l'estrella Alexandria Ocaso-Cortez, i pot servir per a teixir xarxa amb moviments socials, moviments locals i de defensa del territori i moviments ecologistes. I és que, en efecte, l'elecció del nom no és intranscendent: més enllà de la similitud de les propostes, o de l'abast transformador, el que busca aquest nom és apel·lar a l'imaginari col·lectiu de la població dels Estats Units essent un projecte atractiu capaç d'unir àmplies capes de la societat. Tot i ser conegut en l'àmbit internacional amb aquest nom, doncs, el Green New Deal pot veure 'mutacions' en el seu nom depenent de l'Estat: per exemple, a Espanya, el col·lectiu madrileny "Contra el Diluvio" va proposar que prenguéss el nom de "El espíritu

de 2025: la revolución contra el cambio climático", fent referència a la construcció de l'Estat del Benestar a Gran Bretanya després de la Segona Guerra Mundial (El espíritu del 45, documental de Ken Loach).

Les línies de desenvolupament del Green New Deal són dues: l'augment de l'eficiència (poder produir més o el mateix amb menys recursos) i la transició cap a energies renovables, fent possible, a més, la descarbonització de les societats i de l'economia, en un projecte que es concep a si mateix com una autodefensa de la societat davant d'un siste-

res revolucionàries, que puguin, per exemple, contribuir a revertir el desmantellament de la investigació científica i tècnica a països com Espanya, a la vegada que pot suposar l'oportunitat definitiva per tal de reconnectar amb la terra, amb el fet local, i revertir fenòmens com "la España vaciada".

Per acabar, i només en forma d'enunciat per no allargar més, ens proposen els grans eixos constitutius del Green New Deal: treball verd i justícia social, revolució de l'eficiència, educació ecosocial, reequilibri territorial i polítiques feministes. Com po-

“ els països que patiran en major grau les conseqüències del canvi climàtic no arriben a emetre un 10% dels gasos més contaminants.”

deu imaginar, al llibre desenvolupen aquests enunciats, estableixen uns camps de treball i fan unes quantes pinzellades en forma de polítiques concretes. També desenvolupen la proposta de finançament, que es basa en una doble

via: imprimir diners verds i augmentar els impostos.

Una vegada acabat el llibre, doncs, s'arriba a la conclusió que aquest manifest és un molt bon punt de partida. Tenint clara la diagnosi, que és bàsica per poder imaginar tot el que ve a continuació, el desenvolupament de la proposta de programa contribueix a fer que cadascú, dins de les seves capacitats i idearis, pugui jugar a imaginar i contribuir a establir quina és la solució per arribar a la resposta de com transitar la transició ecològica. No tenim excusa, ens hi hem de posar perquè ens hi juguem la vida i tot el que coneixem. Posem-nos el vestit de bombers i apaguem aquest foc.

Elphaba, la malvada bruixa de l'oest

Paula Quílez Relano

Totes coneixem la història d'El Màgic d'Oz, en el qual Dorothy arriba volant al màgic regne d'Oz a través de l'arc de Sant Martí i, un cop allà, esdevé la protegida de Glinda, la fada bona del nord, així com es fa amiga d'un lleó covard, un espantaocells sense cervell i un home de llautó sense cor. Seguint el famós camí de baldes grogues, la noia recorrerà el regne i posarà fi a la vida l'Elphaba, la malvada bruixa de l'oest, alliberant els seus súbdits. Després, el màgic Oz, el bondadós governant del país, li atorga un desig i Dorothy aconsegueix tornar a casa seva, no sense haver après que no hi ha res millor que quedar-se a la llar.

Aquesta és la història original de Lyman Frank Baum, però més de cinquanta anys després Gregory Maguire en va escriure una altra versió, anomenada *Wicked: memòries d'una bruixa dolenta*. Aquesta novel·la ens narra la història d'Elphaba, des del seu naixement fins a la seva mort com a bruixa a mans de la Dorothy.

Així, descobrim que els pares d'Elphaba mai la van estimar per ser diferent (va néixer amb la pell verda) i s'avergonyien d'ella profundament. Creix de

“Elphaba s’apodera a través de la novel·la, passant de ser una nena a qui només li preocupa el seu aspecte a una dona que lluita activament contra les injustícies”

manera solitària, ja que tot el poble la rebutja per no ser com ells creuen que hauria de ser. Més endavant va a la universitat on, per primera vegada, se submergeix en política: diferències entre classes socials, entre homes i dones, i obtenció de drets i justícia social. Ràpidament Elphaba s'adona que el món on viu està ple de desigualtats i repressió, i descobreix que el màgic Oz és, en realitat, un dictador violent i cruel que utilitza els mitjans de comunicació per a tenir al poble sotmès i enganyat, fent-los creure que és un bon líder mentre espia a tots els ciutadans. Davant d'aquesta realitat, Elphaba entra en moviments de resistència política contra el règim, quelcom que la difama a ulls de tothom per ser considerada com a

HABA
KED -

terrorista, donant-li el sobrenom de “la malvada bruixa de l'oest”.

En aquesta versió, doncs, podem veure com una dona que és rebuïda socialment per no complir ni els cànons de bellesa ni els rols de gènere guanya consciència política fins al punt d'unir-se a la lluita anti-feixista contra un règim totalitari de caràcter feixista, que la calumniarà per tot el regne. També aprèn a estimar-se a ella mateixa, en comptes de buscar l'amor i l'aprovació en altres que sempre li havien negat, ja que, si per ser estimada s'ha de convertir en allò que no és, no és amor.

Elphaba s'apodera a través de la novel·la, passant de ser una nena a qui només li preocupa el seu aspecte a una dona que lluita activament contra les injustícies, tot i saber el preu que pagarà per fer-ho. Haurà d'enfrontar-se amb la soledat del camí que ha escollit, ja que és conscient que ningú plora pels descastats com ella, condemnats a viure i a morir sols. Ha de fugir de la mateixa gent a la qual intenta salvar, que la persegueix al crit de “Mort a la bruixa!”. Però com ella mateixa diu, un cop desperta ja no pot tornar a dormir. No és que no ho vulgui, és que simplement ja no ho pot voler.

Per això Elphaba és una bruixa, una d'aquelles que apareixen en les nostres rondalles infantils: no per fer màgia, no per ser verda, sinó per no seguir les normes establertes,

“Elphaba va contra tot i contra tots per ajudar a crear un món en el qual valgui la pena viure.”

per plantar cara i lluitar, per pensar i extreure les seves pròpies conclusions, per defensar que estimar-se és més important que ser estimada, que ser un mateix val més la pena que ser el que els altres volen. Mentre Dorothy només vol estar a casa i complir el rol de gènere que se li ha assignat, Elphaba va contra tot i contra tots per ajudar a crear un món en el qual valgui la pena viure. Renuncia a la vida plàcida, a la comoditat i al materialisme, renuncia a tot el que li han ensenyat a desitjar per intentar canviar les coses, tot i ser conscient que potser no ho aconseguirà.

Aquest és el motiu pel qual Elphaba és un dels millors personatges del regne d'Oz, i un dels que més podem aprendre. I, com ella mateixa diu, ni la gravetat ens podrà fer caure.

Harry Potter i les ulleres violetes: part I

Sofía Lorenzo González

Havent nascut l'any 1993, fomo part d'aquesta generació que va créixer acompanyada per la saga Harry Potter. Tant els llibres com les pel·lícules són part indiscutible de les nostres primeres experiències literàries i audiovisuals i, a mesura que complíem anys, vèiem com els temes tractats en la saga anaven guanyant una major complexitat (o potser nosaltres érem més capaces de veure-la) i les moralitats sociopolítiques que es podien extreure de les històries d'aquest univers no faltaven. Paga la pena ara, més de vint anys després de la publicació del primer llibre de la sèrie, Harry Potter i la pedra filosofal, donar-li un cop d'ull a la saga creada per J.

K. Rowling posant-nos les ulleres violetes, en una sèrie d'articles en la qual analitzarem a diversos personatges femenins rellevants en la saga.

Quan parlem de personatges femenins de Harry Potter, a gairebé tothom la primera persona que li ve al cap és Hermione Granger, que juntament amb Ron Weasley és la millor amiga de Harry i coprotagonista indiscutible de moltes de les peripècies del jove mag. Hermione és filla de muggles (gent no màgica), pel que, ja d'entrada, en el món màgic és tractada amb prejudicis: existeixen creences racistes sobre la "puresa" dels mags i les bruixes i aquells amb pares muggles són objecte de persecucions sota els règims feixistes de Lord Vol-

demort, i en el període de "pau" entre ells els "sang de fang" com Hermione continuen sofrint molts estigmes per part dels estrats més reaccionaris de la societat màgica. Hermione és una noia molt intel·ligent, treballadora i amb ànsies de justícia social, la qual cosa la porta a fundar una plataforma de defensa dels drets dels elfs domèstics, que en la societat tradicional màgica són tractats com a esclaus. Cada vegada que Hermione denuncia aquest fet, se li respon amb una condescendència que ens recorda molt al to dels "però no t'enfadis, dona" o "estàs exagerant" que moltes hem d'aguantar en la vida real quan manifestem opinions i crítiques socials. Hermione sofreix burles pels seus projectes de justícia social, pel seu

interès en el món acadèmic, pel seu aspecte físic, pel seu origen no màgic: tots aquests elements condueixen al tracte misogin que sofreix, perquè és una persona (una dona, i una dona jove) “incòmoda” al sistema.

Segons molts memes (que, al cap i a la fi, són els refranys d'avui dia), Harry no hagués sobreviscut al primer llibre sense la presència d'Hermione, i això és totalment cert. Tant Harry com Ron necessiten constantment l'ajuda d'Hermione: amb les tasques escolars, amb els seus empipaments adolescents, amb els perillosos misteris als quals s'enfronten. Moltes vegades, aquesta ajuda no es valora prou, i Hermione sembla que “sempre està allí” per a resoldre el que sigui que calgui resoldre, sense tenir en compte (atès que la narració és a través dels ulls del jove Harry) els problemes interns que ella pugui estar vivint.

En els llibres, a Hermione se la descriu com una bruixa extremadament hàbil i valenta, però, en última instància, amb els seus defectes i errors adolescents. Això fa que sigui molt fàcil identificar-se amb ella, sobretot si vas llegir els llibres quan transites una edat similar a la seva. No obstant això, en les pel·lícules se'ns ofereix una imatge molt més idealitzada d'Hermione: sempre sap com actuar, no comet fallades fàcilment evitables, s'ajusta molt més als cànons estètics femenins, els seus al·legats a favor de la justícia social no tenen tanta rellevància en les trames. És, en definitiva, l'Hermione que permet Hollywood.

Un altre personatge femení molt important en la vida d'en Harry és Ginny Weasley, la germana petita

de Ron. Ginny comença sent una nena alegre i simpàtica que està molt enamorada de Harry i això fa que actuï de forma molt maldestra quan està ell a prop. Després de viure una traumàtica experiència sent posseïda (i gairebé assassinada) per Lord Voldemort en el seu primer any a Hogwarts, la seva relació amb Harry va evolucionant a poc a poc, convertint-se en amics i, posteriorment, en parella, arribant a casar-se i tenir fills. El seu interès en el quidditch

(l'esport màgic per excel·lència), el seu sentit de l'humor i la seva personalitat combativa són punts en comú que acaben unint-los. Ginny és molt més que la germana petita de Ron o la parella de Harry, és una noia lluitadora, enginyosa i divertida a la qual veiem participar activament en el derrocament del règim de Voldemort i els seus lacais en Hogwarts. No obstant això, igual que passa amb Hermione, en les pel·lícules el seu personatge és molt

diferent: a penes té profunditat; només cobra importància quan és víctima de Voldemort i quan Harry comença a interessar-se romànticament en ella. El que és un exemple de personatge tridimensional i ben plantejat en els llibres es converteix en la pantalla en una simple caricatura del clàssic “interès amorós” del protagonista.

Per a finalitzar (ara com ara), la nostra anàlisi, tenim a Luna Lovegood, una altra integrant del grup d'amics d'en Harry. Luna és una alumna de l'any de Ginny. El seu caràcter excèntric i la seva tendència a albergar creences estrafolàries i fora del comú fan que sofreixi discriminació per part de la resta de l'alumnat (com es pot

observar al llarg d'aquest article, la màgia no fa que les persones siguin més tolerants). Una vegada superats els prejudicis inicials, Harry i els altres descobreixen en ella a una noia molt llesta, empàtica i lleial. Harry entaula amb ella una relació d'amistat basada en la comprensió i suport mutu: dolgut per les morts dels seus pares, del seu company i rival en el Torneig dels Tres Bruixots, Cedric Diggory, i del seu padrí, Sirius Black, troba en Luna a una persona que va passar per una experiència similar (la defunció de la seva mare quan Luna era una nena) i que per tant pot entendre-ho de formes que la resta dels seus amics no. Les pel·lícules, encara que reflecteixen bé el caràcter entranyable i dolç de

Luna, pequen a vegades de tractar-la com a un simple recurs còmic, en lloc de la noia comprensiva i amable que coneixem en els llibres.

Com veiem, a pesar que Harry sigui el protagonista i per tant la història se centri en la seva visió del món (la d'un home que viu “el viatge de l'heroi” de Joseph Campbell, que expliquem en la saga d'articles “La ideologia en Star Wars” en relació amb Luke i Anakin Skywalker), paga la pena analitzar als personatges femenins, en els seus punts positius i negatius. Estigueu atentes als següents articles: McGonagall, Molly, Lily i més ens esperen!

Fitxa d'afiliació Associació Cultural dels i les
Joves Comunistes "Joventut Comunista de
Catalunya"

Dades Personals

Data de naixement	_____	Nom	_____
Cognoms	_____	Telf. Mòbil	_____
DNI	_____		
Correu Electrònic	_____		
Adreça Completa	_____		
Localitat	_____	CP	_____
Comarca	_____	Província	_____
Barri	_____		

Dades Professionals i Estudiantils

Situació Laboral	_____		
Professió	_____		
Nivell d'estudis	_____		
acabat	_____		
Empresa	_____	Localitat	_____
Comarca	_____	Província	_____
Títol	_____		
Centre d'estudis	_____	Localitat	_____
Any inici	_____	Província	_____

La privaciat de tota la informació facilitada, tant la facilitada per l'usuari a través dels diferents formularis de sol·licitud de dades personals, com l'accessible a través de <http://joventutcomunista.cat/>, estan regulades per la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal i peis reglaments que la desenvolupen, així com pel Reglament (UE) 2016/679 del Parlament i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades. Pot exercir els seus drets d'accés, rectificació, oposició, supressió i oblit de les dades enviant un correu a jcc@jcc.cat.

Dades del banc de la persona titular del compte

DNI	_____
Nom	_____
Dades bancàries	_____
IBAN	_____
Caixa o banc	_____
Adreça	_____

Cotització anual, s'aporta cada 3 mesos (escull una)

- ☐ 0 € / any
☐ 60€ / any
☐ 1% o més del meu sou anual net / any. En el darrer cas, declaro que vull destinar un total de _____ € com a quota (aquesta quota està pensada per aquelles persones que cobren 500€ nets o més amb 12 pagues).

Signatura, _____

Barcelona, _____

La privaciat de tota la informació facilitada, tant la facilitada per l'usuari a través dels diferents formularis de sol·licitud de dades personals, com l'accessible a través de <http://joventutcomunista.cat/>, estan regulades per la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal i peis reglaments que la desenvolupen, així com pel Reglament (UE) 2016/679 del Parlament i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades. Pot exercir els seus drets d'accés, rectificació, oposició, supressió i oblit de les dades enviant un correu a jcc@jcc.cat.

SOCIALISME PER SALVAR EL PLANETA

**SAL-
VEU-ME
PLS**

**CANVIEU
DE SISTEMA
X FAVORT**

PREN PARTIT

Comunistes de Catalunya

**SALVEM
EL PLANETA
DEL
CAPITALISME**

**ENS
VOLEM
VIVES**

**TREBALL
DIGNE**

**AMNISTIA
REPÚBLICA
CATALANA**

Teléfono rojo, volamos con... Marta Rosique

Diputada d'ERC-Sobiranistes, membre de Jovent Republicà

Xavier Pizarro Homs

1. En quin moment vas decidir entrar a militar a Jovent Republicà? Què et va portar a triar aquesta i no una altra organització?

Quan el rei Juan Carlos va abdicar. Recordo que jo estava estudiant batxillerat i que vaig intentar que tots els meus companys m'acompanyessin a la manifestació de Plaça Catalunya. Allà em vaig adonar que m'havia d'organitzar pels meus ideals.

Jo coneixia una militant de les JERC i sabia que feien molta feina als carrers per la lluita independentista. A més a més, ella m'havia explicat que lluitaven pel feminisme i per l'internacionalisme, i això també m'atreia.

2. És difícil per als joves fer-se escoltar en política? Dins del teu partit, t'has trobat amb reticències en aquest sentit?

Sí, és difícil perquè la majoria de representants no estan acostumats a fer política amb nosaltres. Hi ha una tendència a fer polítiques per nosaltres sense comptar amb nosaltres. Els qui ens impliquem amb política acostumem a ser infantilitzats, estereotipats o criminalitzats.

Dins del meu partit, he tingut una bona rebuda. En el meu cas, tinc una organització darrere amb 87 anys de lluites a l'esquena i això fa que els representants del Jovent Republicà tinguem una bona consideració.

3. La consciència feminista ha anat en augment els últims anys. Com has viscut tu personalment aquest auge de mobilitzacions i de debat?

Jo he crescut sent feminista, i que cada dia ho sóc més. He tingut la sort de rebre una educació feminista a casa, i des de llavors crec que estic en constant formació i en constant replantejament. Crec que hem d'aprofitar que la lluita fe-

ministra està en auge per dotar-la d'un discurs anticapitalista. Hem de fer entendre a totes les persones que es mobilitzen que per acabar amb el patriarcat cal fer passos més enllà del simbolisme.

4. Quines dificultats t'has trobat o quines reaccions has rebut de la resta de diputats, tenint en compte que ets una noia jove, d'esquerres i independentista en un moment difícil com l'actual?

Quan intervinc al Congreso, sempre hi ha una part de l'hemicicle que s'exalta. Suposo que no estan acostumats a que els joves els diguem que estem farts de les seves polítiques retrògrades i centralistes.

5. Tot i la (de moment) breu experiència com a diputada al Congrés, has rebut algun missatge de suport a la causa sobiranista per part de gent de Madrid o d'altres parts d'Espanya?

He rebut molts missatges de republicans d'arreu de l'estat espanyol. Molta gent aposta per l'immobilisme perquè no hi veu cap altra sortida possible, i nosaltres portem un bri d'il·lusió. A més a més, molts joves de diferents ideologies s'han alegrat de veure una cara jove al Congrés.

6. Quina actitud ha de tenir l'esquerra sobiranista al Congrés dels Diputats? De bloqueig com demanen alguns? Dialogant? Més bel·ligerant?

Hem de ser capaços de dir-los les

coses a la cara, de no callar-nos cap de les injustícies exercides per l'estat espanyol. Hem d'aprofitar tots els altaveus per posar en evidència el Règim del 78. Ahora, hem de poder teixir aliances amb les nacions sense estat de l'Estat espanyol, amb els republicans i amb els ambaixadors internacionals. Sempre amb la mà estesa per dialogar i deixant clar que qui bloqueja tot allò que proposem són els hereus del Règim del 78.

7. Jovent Republicà es va desmarcar de l'abstenció del Grup Parlamentari Republicà davant la investidura de Pedro Sánchez, tot i que tu personal-

ment vas votar com la resta de diputats. Si es dona una situació similar a les properes eleccions, sou partidaris de votar No?

Tot apunta a que hi haurà un govern del PSOE amb la dreta. Per tant, no crec que puguem tornar a condicionar la propera investidura.

8. Quin és el paper que haurien de tenir les esquerres sobiranistes a partir de la sentència?

Haurien de demanar l'amnistia i reclamar el dret a l'autodeterminació.

9. Des d'Esquerra Republicana i altres organitzacions i gent d'esquerres es parla de "eixamplar la base" com a concepte clau de cara a continuar amb la lluita per a exercir el dret a l'autodeterminació. Què vol dir aquest concepte i en quines actuacions concretes es tradueix?

No vol dir ser més sinó ser més forts. Estar preparats per afrontar una resposta per part de l'estat espanyol que cada cop serà més dura. Cal enfortir tots els canals de pressió que tinguem. Cal que tot sobiranista entengui que si es vol avançar, cal organitzar-se. Cal entendre que la força entre carrers i institucions és imprescindible per avançar. Que mentre aconseguim més mobilització no violenta, alhora hem de guanyar l'unionisme a les urnes. Ser forts mai ens farà mal, al contrari.

10. Jovent Republicà ha retirat el suport parlamentari a Miquel Buch i a la Conselleria d'Interior arran de l'actuació repressiva dels Mossos. Es preveu alguna actuació més enllà si la situació continua així? Podria arribar Jovent Rep. a retirar el suport al govern i pressionar ERC perquè faci el mateix?

Per ara hem acordat retirar el suport a la Conselleria d'Interior. A més a més, preveient el llarg termini, també hem deixat clar com creiem que hauria d'actuar una policia democràtica hi hagi qui hi hagi al capdavant.

11. Molts col·lectius socials s'estan manifestant activament contra la "Llei Aragonès" adduint que obre la porta a noves privatitzacions. Tenint en compte que Jovent Republicà s'ha definit com una organització socialista i marxista, quina és la vostra opinió al respecte?

La Llei Aragonès, també anomenada Llei Romeva o Llei Antiflorentino, no externalitza més serveis. Permet trobar una solució en el mentrestant, que passa per no prioritzar el preu quan s'externalitzin serveis.

12. El Republicanisme d'Esquerres i el Comunisme han fet camí plegats durant un dels períodes més difícils de la història del nostre país, un camí

relacionat sobretot en la lluita contra el feixisme i la dictadura de Primo de Rivera i després durant la República i la lluita contra el feixisme franquista. Creus que en aquests moments cal reeditar aquesta aliança?

I tant. És més important que mai que ens unim els sobiranistes d'esquerres per fer front a un Estat immobilitista i repressiu.

13. Per últim, cada divendres fem una recomanació sobre una sèrie, pel·lícula o llibre al nostre Twitter i expliquem el perquè d'aquesta recomanació. T'animes a fer-nos alguna?

"Esperança i llibertat" de Raul Romeva. En aquests dies de gran intensitat, considero que és un llibre imprescindible.

Ciència i ideologia: el cas de la computació soviètica

Francisco J. Paños Expósito

És la ciència neutra? Aquesta pregunta és massa grossa, i tampoc tindria sentit despatxar-la amb un “sí” o “no” sense més. Ara bé, per tractar d'entendre fins a quin punt la ciència està impregnada o lliure d'ideologia, podem estudiar diferents casos històrics que il·luminin la qüestió. Un d'aquests casos és el de la computació soviètica durant la Guerra Freda.

El setembre de 1950, el director de l'Institut de Mecànica de Precisió i Tecnologia de Computadors de Moscou, Mikhaïl Lavrentiev, explicava als seus subordinats que la computació soviètica estava endarrerida uns deu o quinze anys respecte l'estatunidenc. La tasca encomanada era clara: en cinc anys s'havien de posar al dia. Ara bé, aquesta no era l'única missió de l'Institut. També era responsabilitat dels investigadors eliminar la ciència de metafísica i idealisme.

Els científics soviètics es situaven, doncs, en aquesta tessitura: havien d'atrapar i superar la ciència occidental, però anant amb compte de no caure en els seus paranyes metafísics i idealistes. La ciència occidental havia de ser superada i criticada a la vegada.

Aquestes dues potes implicaven diferents actituds cap a la ciència, depenent de quina es privilegiés. Els que preferien la crítica veien el coneixement com una activitat carregada ideològicament, de manera que qualsevol teoria científica nascuda en una societat capitalista era, inevitablement, una expressió de la seva ideologia reaccionària i imperialista. En canvi, els que preferien centrar-se

a superar la ciència de l'enemic, la veien com un corpus universal, objectiu i neutral, sense uns valors implícits. Els científics estaven, per tant, balancejant-se entre una visió que avui anomenariem constructivista (ciència com a producte de factors socials) i una de realisme científic (ciència com a veritat objectiva sobre la natura).

Mentre uns s'esforçaven a ideologitzar la ciència, carregant-la de valors soviètics, altres preferien desideologitzar-la, separant la ciència occidental en un nucli objectiu i neutre i un embolcall filosòfic ple d'idees desafortunades. La mecànica quàntica serveix com a exemple d'aquesta

“Els científics soviètics havien d'atrapar i superar la ciència occidental, però anant amb compte de no caure en els seus paranyes metafísics i idealistes.”

darrera estratègia. Els físics asseguraven que les matemàtiques eren correctes, però tendien a rebutjar la interpretació de Copenhagen. Per si no esteu molt posats en el tema, aquesta és la interpretació actual o ortodoxa de la mecànica quàntica, que es pot resumir barroerament en allò que el gat és viu i mort a la vegada mentre no l'observis, o que l'únic que sabem és el que mesurem, i mentre no mesurem no podem dir res del gat. En definitiva, massa idealisme metafísic. Els físics van haver de posar-se mans a l'obra per elaborar una interpretació filosòfica que casés bé amb el materialisme dialèctic.

Dibuixar aquesta frontera entre coneixement i ideologia no va ser una tasca fàcil, tampoc en el cas de la computació. El 1948, el matemàtic estatunidenc Norbert Wiener publicava el seu llibre *Cibernètica, o el control i comunicació en animals i màquines*. En ell, es comparava el cervell

“La traducció russa de l'article de Claude Shannon anomenat “Teoria matemàtica de la comunicació” va canviar-ne fins i tot el títol: “Teoria estadística de la transmissió elèctrica del senyal”

Il·l·humà amb l'ordinador digital, tant a nivell estructural com funcional. Es feien analogies entre pensar i computar, es comparava la memòria humana amb l'emmagatzematge d'una computadora, etc.

Els soviètics van catalogar la cibernètica de mecanicista (per reduir els fenòmens socials i biològics a processos mecànics) i idealista (per postular l'existència d'entitats immaterials com la informació). També era reaccionària per pretendre reemplaçar els hu-

mans per màquines obedients i imperialista per servir als interessos militars d'Occident. Les analogies home-màquina eren vistes com a deficientes i perilloses des del punt de vista ideològic.

Al mateix temps, s'elogiava el paper dels ordinadors per facilitar càlculs tediosos. La matemàtica de màquines (així l'anomenaven a l'URSS) era neutral: en una societat burgesa, servia la ideologia imperialista i podia arribar a ser pseudocientífica; en una socialista, encarnava els valors socialistes.

És un exercici interessant veure com els soviètics van traduir algunes obres estrangeres. Habitualment incloïen introduccions en què condemnaven les desviacions ideològiques dels autors, mentre asseguraven la validesa del contingut tècnic. La traducció russa de l'article de Claude Shannon anomenat “Teoria matemàtica de la comunicació” va canviar-ne fins i tot el títol: “Teoria estadística de la transmissió elèctrica del senyal”. La terminologia havia de ser curosa per no envair disciplines que no tocaven i contaminar-se d'ideologia: els ordinadors no feien “operacions lògiques”, perquè la lògica era part de la filosofia. “Informació” i “memòria”, per exemple, podien ser substituïdes per les molt més neutrals “dades” i “emmagatzematge”.

Els americans també traduïen llibres soviètics de tant en tant. El 1956 va aparèixer el llibre *Matemàtiques*, El seu contingut, mètodes i significat, una obra col·lectiva de l'Institut de Matemàtiques de l'Acadèmia de Ciències So-

“Potser no és tant que a la ciència hi hagi un nucli sense ideologia com que hi ha un nucli que no molesta a la meva ideologia. Això és el que anomenem neutral.”

CYBERNETICS

OR CONTROL AND
COMMUNICATION
IN THE ANIMAL
AND THE MACHINE

Norbert Wiener
PROFESSOR OF MATHEMATICS
THE MASSACHUSETTS INSTITUTE
OF TECHNOLOGY

THE TECHNOLOGY PRESS

JOHN WILEY & SONS, INC., NEW YORK
HERMANN et CIE, PARIS

viètica. Va ser traduït a l'anglès pocs anys després per l'American Mathematical Society. En ell, l'editor explica que els passatges sobre la història i el significat cultural de les idees matemàtiques són realment difícils de traduir. Algunes d'aquestes dificultats es van solventar per la via ràpida: els fragments que contenien crítica a les matemàtiques dels països capitalistes van ser simplement eliminats.

És curiós, sembla que a tot arreu convenim que a la ciència hi ha quelcom neutral. Tanmateix, a l'hora de comunicar-la no ens podem estar d'ideologitzar-la o desideologitzar-la (voluntàriament o involuntària). Potser no és tant que hi hagi un nucli sense ideologia com que hi ha un nucli que no molesta a la meva ideologia. Neutral, al cap i a la fi, no és res “per se”: neutral és allò que convenim que ho és, i ho convenim perquè no ens molesta.

Tot producte humà és més o menys ideològic. En el moment que no som conscients de la ideologia que hi ha al darrere és perquè la tenim tan assumida que la considerem natural i podem afirmar la neutralitat d'allò en qüestió: les matemàtiques de la mecànica quàntica s'acceptaven sense problemes perquè els físics soviètics compartien, amb els americans, que la natura es pot entendre amb matemàtiques. Potser amb Aristòtil no haguessin estat d'acord, en canvi...

El tema de la neutralitat de la ciència és espinós com ell sol, i jo he d'anar acabant ja aquest article. Us deixo alguns elements per a

la reflexió: la ciència ha sostingut durant molts anys que els negres eren inferiors als blancs, o les dones inferiors als homes, o que els homosexuals estaven malalts. Sembla difícil justificar la neutralitat de la ciència en aquests casos. D'altra banda, denunciar la ciència com un objecte més, com qualsevol altre, al servei del poder o els interessos de torn, obre la porta de bat a bat a tota mena de pseudociències i enganys absolutament desvergonyits, que se situarien automàticament al mateix nivell que la ciència. En definitiva, potser ens podem quedar amb la idea que, senzillament, la ciència és tan neutral com la societat en què es practica.

La vaga, l'obrerisme i la desobediència col·lectiva com a element de cohesió social

Carlos Díaz García

En memòria d'Antonio Ruíz Villalba, del barri de la Zona Franca de Barcelona, i de totes les barriades obreres que s'enfrontaren a un ordenament jurídic que, tot i que imperant, sabien injust.

Corrien els anys 70 a la Zona Franca de Barcelona. Barri perifèric de la capital catalana i d'extracció obrera per excel·lència, industrial, amb una forta implantació d'immigrants andalusos, d'aquells dels quals duria per bandera el PSUC (Partit Socialista Unificat de Catalunya) en vincular obrerisme, immigració i nació catalana. En el mateix barri viuria el cèlebre escriptor Paco Candel, autor de la coneguda obra "Els altres catalans", sobre la immigració obrera implantada a Catalunya, que avui gaudeix del reconeixement dels seus veïns i veïnes en ser batejada amb el seu nom la biblioteca municipal.

El 18 d'octubre de 1971, la barriada catalana es despertava sota l'inconfusible i familiar olor de les fogueres, els pneumàtics ardents i les barricades, les proclames i les octavetes inundaven els seus carrers. El sindicat Comissions Obreres (CCOO), encara clandestí i en plena tasca d'infiltració en el franquista Sindicato Vertical, convoca vaga (il·legal als

ulls del règim, és clar) a la planta de producció de la SEAT. La causa: l'acomiadament, mesos abans, d'un grup de companys. El barri se solidaritza i es bolca amb els treballadors de l'empresa, molts d'ells fills, germans i pares del veïnat, i participa activament en les mobilitzacions. La plantilla de SEAT era ja llavors coneguda pels seus conflictes i les seves fortes reivindicacions, convocant una de les seves primeres vagues el 1958, en solidaritat amb els miners asturians. Aquell matí d'octubre de 1971, els treballadors convoquen, sense previ avís, als seus companys, taller per taller, a la formació d'una assemblea obrera davant de les oficines centrals de SEAT, amb l'objectiu de formar una comissió

negociadora. L'empresa, llavors emparada sota un sistema de relacions laborals que criminalitza la dissidència, i coneixent la impunitat que li ofereix el règim, nega tota mena de diàleg i ordena el tancament de l'edifici. Les forces d'ordre, sota les directrius del Governador Civil Tomás Pelayo Ros, entren a la fàbrica, donant lloc a durs enfrontaments entre els obrers mobilitzats, la policia i la Guàrdia Civil, que empra armes de foc real i cavalleria de forma indiscriminada. A la massacre cau mortalment ferit per vuit impactes de bala el treballador Antonio Ruiz Villalba, de 33 anys. El barri emmudeix de dolor, però les mobilitzacions no acaben.

El 23 d'octubre del mateix any es concentren a la plaça Catalunya de Barcelona més de 10.000 ciutadans en memòria de Villalba i, durant els següents 15 dies, plantilles d'emblemàtiques fàbriques, com Hispano Olivetti, se solidaritzen mitjançant aturades, minuts de silenci i recol·lectes de diners.

Avui, i des d'octubre de 2016, el Passatge d'Antonio Ruiz Villalba, situat al barri on van donar-se els fets, recorda la memòria de l'obrer i, de pas, la de tots els treballadors de SEAT que van posar tant esforç i sacrifici a la lluita pels drets de la classe treballadora, per la llibertat, la lliure sindicació i la democràcia, essent un dels col·lectius més representatius pel que fa al moviment obrer de la ciutat de Barcelona, aportant, a més, un inconfusible aroma reivindicatiu que, encara avui, persisteix a la memòria veïnal.

Tanmateix, és sabut que el treball militant de totes aquelles persones enrolades a les Comissions Obreres (que llavors es deixaven la vida), de tots aquells vaguistes, va ser vital per destruir una de les eines principals del corporativisme feixista, el Sindicato Vertical, a través del qual el règim venia una imatge de pau social, d'unitat d'acció i d'interessos comuns entre patrons i obrers. Van destruir aquella imatge, així com aquella organització, i van posar sobre la taula la necessitat de generar estructures de representació dels treballadors que, emancipades de l'empresari, servissin de contrapoder.

I podrà preguntar-se el lector el

perquè del present article, el sentit que tenen avui, després de tants anys i de tantes conquestes, aquestes línies que evoquen, irremeiablement, imatges en blanc i negre. Es podria dir que jo mateix sóc, amb molt d'orgull, fill de la Zona Franca de Barcelona; que els meus pares van formar part d'aquell històric veïnat; o que els meus avis, obrers i immigrants a la meua terra (Catalunya), arribats des d'Andalusia, Galícia i Castella, van ser part d'aquella població obrera de l'emblemàtic barri barcelonès, d'aquella població a la qual el PSUC es dirigia. Aquest, però, no és el motiu; o, com a mínim, no és l'únic. Podria haver parlat igualment de Vallecas (Madrid), així com d'altres centenars de barris populars que varen lluitar fermament per la

democràcia i la justícia social, o haver donat els noms de moltíssimes dones i moltíssims homes caiguts en aquest llarg camí.

El motiu és un altre que té a veure, principalment, amb dues qüestions:

En primer lloc, amb la memòria

històrica i amb la necessitat de comprendre. Té relació amb la necessitat que té la nostra societat, i especialment la nostra joventut, de recordar quins són els orígens més propers de molts dels nostres drets, avui en perill i, tot i que precaris, dels quals gaudim. Podria semblar, de forma equivocada i perillosa, als ulls de les noves generacions, que van ser obra de bondadosa generositat, esfumant-se de la memòria col·lectiva

el sacrifici de joves obrers com Antonio Ruiz Villalba, qui, davant la immensa adversitat d'un Estat feixista que criminalitzava i reprimia qualsevol manifestació d'organització popular i de classe, s'organitzà en defensa d'una vida digna, d'un treball estable revestit de drets i d'un tracte just i humà en aquests llocs de treball i que, no podem oblidar, ho van fer trencant l'ordenament jurídic, ja que llavors CCOO era considerada una organització criminal i subversiva que atemptava contra els valors morals, socials i econòmics del sistema.

Comprendre això en un context com l'actual, on sovint es confon 'legalitat' amb 'justícia', i 'legitimació jurídica' amb 'legitimació natural' de les normes amb 'legitimació natural'

de les mateixes (no oblidem que una llei pot estar dotada de legitimitat formal i jurídica a través de la seva tramitació conforme de l'ordenament imperant, però ser absolutament il·legítima i injusta en el seu contingut, per atemptar contra els drets fonamentals de l'ésser humà) és d'una importància vital, ja que ens retorna al motor de la història, a la corretja de transmissió de l'evolució social, la desobediència.

Ens fa entendre, en definitiva, que el poder constituent, és a dir, el poble, no pot veure's perpètuament subordinat al poder constituït, i encara menys quan aquest últim és dèspota o manifestament corrupte. No es pretén aquí una al·legoria gratuïta al trencament de les lleis, es pretén, únicament, defensar la insubordinació com un instrument històric de superació de marcs jurídics tirànics, fins i tot quan aquest activisme ha

hagut de situar-se, necessàriament i irremeiablement, al marge de la llei, que, com hem dit, no és necessàriament expressió de justícia. Així ho van fer els protagonistes d'aquella jornada del 18 d'octubre de 1971 quan defensaven, en síntesi, el dret a una existència digna. Així ho va fer, en definitiva, el moviment obrer durant la llarga nit del franquisme.

En segon lloc, té relació amb la necessitat de reivindicar la vaga com un element catalitzador, instrumental i fonamental en la lluita per la democràcia i, tanmateix, amb advertir de l'enorme perill que comportaria per la salut democràtica del nostre poble el fet de posar cotes a aquesta eina per la via de la criminalització, tal com es fa mitjançant l'article 315.3 del Codi Penal, que persegueix als piquets i pel qual han estat processats ja diversos sindicalistes.

En la mesura en la qual va jugar un paper transcendental en la superació d'estructures d'opressió, i va servir d'eix unificador de barris i comunitats senceres, de col·lectius de diversa índole i contra una de les últimes dictadures feixistes d'Europa, haurem d'entendre la vaga com un valor fonamental que, davant el mantra liberal que constitueix una eina antiquada i antieconòmica, ha de ser entesa i defensada, tant políticament com jurídicament, com el què va ser i com el que segueix sent: una eina amb capacitat de cohesionar a la societat front dels elements que la subordinen, ahir el feixisme i avui el liberalisme econòmic, que mercantilitza la vida de la nostra gent i que sotmet a la joventut a un escenari en el qual les possibilitats d'emancipació es redueixen a uns pocs de privilegiats.

Stellinga. De revolta popular a guerra civil.

Xavi Pizarro Homs

La revolta dels stellinga (literalment companys de lluita, camarades) és una revolta que va tenir lloc entre els anys 841 i 843 a la zona de la Saxònia, al nord de l'actual Alemanya, i és l'única revolta popular de la que tenim constància entre els segles VI i X d.C. A nivell historiogràfic, fins a dates recents no havia rebut massa atenció amb l'excepció notable dels historiadors de la RDA.

Els historiadors marxistes de l'Alemanya de l'Est estaven particularment interessats en aquesta rebel·lió perquè la consideraven el primer exemple de lluita de classes en època feudal a les terres alemanyes. En aquest sentit, la majoria d'ells es van enfocar en dilucidar si els stellinga eren camperols dependents en un sentit feudal estricte segons el marc del marxisme, o si bé eren encara fonamentalment lliures i es rebel·laven contra la noblesa per evitar caure en la servitud.

Aquest enfocament forma part d'un debat més ampli sobre si les terres alemanyes van experimentar un procés de feudalització mitjançant la importació del model de dominació del Regne Franco-oriental (regne sorgit arran de la divisió de l'Imperi Carolingi a partir de la mort de Carlemany). Així la conclusió d'aquests historiadors era que l'opressió i l'explotació dels camperols era la raó de la revolta.

Aquest argument planteja alguns problemes. D'una banda, l'opressió i explotació era, amb diferents matisos, generalitzada a gairebé tota l'Europa de l'època, però el cas dels stellinga és, com ja hem dit, l'única revolta a gran escala de l'època. Què va permetre, doncs, que aquesta es produís? Cal obrir el focus d'estudi per descobrir-ne les raons.

En general, el descontentament popular durant aquesta època es manifestava de forma menys espectacular que una revolta a gran escala, essent les principals for-

mes de protesta el rebuig a pagar els impostos i a dur a terme els serveis obligatoris als nobles, les apel·lacions a autoritats superiors o l'abandonament de les terres.

Per esbrinar per què el cas dels stellinga va desembocar en una revolta oberta ens hem de fixar sobretot en dos aspectes: els canvis produïts en l'estructura de la societat saxona arran de la conquesta de Carlemany i la guerra entre els tres néts d'aquest pel repartiment de l'imperi.

La societat saxona estava dividida en tres grups: els edhilingui, els frilingi i els lazzi. Els primers eren l'elit de la societat, terratinents amb una gran riquesa i gran quantitat de terres; els segons eren homes lliures, teòricament amb llibertat plena per disposar de les seves propietats com volguessin; i, finalment, els tercers, dependents de les elits dels edhilingui, a qui debien una quota o fins i tot prestació de serveis. Cal matisar que la diferència entre els edhilingui i els frilingi

Aquest tipus de política assembleària no era estranya en l'època, el que sí que ho era és que tant els frilingi com els lazzi tenien la mateixa representació numèrica a l'assemblea que els nobles i per tant tenien la capacitat de participar directament de la política i d'influenciar-la.

de la societat. D'una banda obtenia la conversió religiosa com a condició per a la pau envers els caps saxons derrotats i d'altra banda aconseguia la conversió mitjançant el suborn, enriquint encara més a la noblesa saxona. A més a més va abolir l'estructura per districtes, implementant

“Les classes populars saxones es van mostrar des d'un inici contràries a aquesta cristianització, no només perquè no volguessin abandonar les creences dels seus avantpassats si no perquè la participació a les assemblees de Marklo estava molt lligada a aquestes creences religioses.”

era molt superior a la que hi havia entre aquests últims i els lazzi, fet que determinarà la posició de cada grup en la revolta.

A banda de conèixer les diferents castes o grups socials, cal tenir en compte el paper de cada una tant pel que fa a l'estructuració del poder com per a l'exercici d'aquest.

La societat saxona tenia una sèrie de normes no escrites que preveïen l'aparició d'un monarca suprem. La Saxònia estava dividida en 100 districtes individuals governades per un cap (similar als ealdorman anglosaxons o als jarls vikings). Un cop cada any, aquests caps anaven a una assemblea de tots els districtes a Marklo, situat a 50 km de la ciutat de Bremen. Allà es renovava el compromís amb les lleis, es jutjaven casos especials i es determinava si s'anava o no a la guerra. Si es decidia anar a la guerra, s'escollia un líder militar superior (dux) pel temps que durés la campanya.

Un altre factor a tenir en compte pel que fa a l'estructura social de Saxònia és la diferent reacció dels diferents grups socials cap a la cristianització. Les campanyes missioneres anaven dirigides inicialment sobretot cap a les elits, que poc a poc, posteriorment, anaven influenciant les classes baixes. Les classes populars saxones es van mostrar des d'un inici contràries a aquesta cristianització, no només perquè no volguessin abandonar les creences dels seus avantpassats si no perquè la participació a les assemblees de Marklo estava molt lligada a aquestes creences religioses. No només es decidia la política saxona sinó que també es feien plegàries als déus, demanant protecció i que els guiesin com a poble. També tenia la religió un paper determinant a l'hora de decidir el líder militar així que és possible que per a aquestes classes populars paganismes i política fossin una mateixa cosa.

La conquesta de Carlemany va trastocar aquesta organització

el sistema de comtats de la resta del regne franc. Aquesta nova administració era liderada per comtes seleccionats entre la noblesa saxona.

La possibilitat d'obtenir un poder superior al que havien tingut fins al moment sens dubte va convèncer molts nobles saxons dels beneficis d'aliar-se amb Carlemany. Després de la conquesta, els edhilingui van ser els màxims valedors de l'Església i, a canvi d'acceptar el baptisme i el seu domini, Carlemany els va donar el monopoli del poder polític. Tot i que com a classe, en la seva majoria els nobles van donar suport a Carlemany, no tots podien accedir als nous llocs de poder, així que no tots van quedar satisfets amb la nova dominació.

Davant d'aquests fets, la majoria de frilingi i lazzi van mostrar-se reticents a la nova religió i van mantenir-se fidels a les seves antigues tradicions de forma més o menys clandestina, augmentant les diferències amb la noblesa.

“No és exclusivament una reacció davant l’opressió dels seus senyors sinó un exemple de com el trencament entre la solidaritat de classe de la noblesa va oferir la oportunitat a les classes populars per rebel·lar-se.”

Després de la mort del fill de Carlemany, Lluís el Pietós, l’any 840, la guerra entre els seus fills Lotari, Carles el Calb i Lluís el Germànic va esclatar. Els nobles saxons per primer cop des de la conquesta de Saxònia uns 50 anys abans van dividir-se entre els partidaris de Lotari i Lluís el Germànic. Les raons per aquesta divisió no acaben d’estar clares però ambdós van guanyar-se el seu suport a base tant d’amenaques com de regals i altres suborns.

Conforme la guerra avançava, els dos bàndols van anar reclutant cada cop una major quantitat de frilingi i lazzi, que en base al que hem comentat anteriorment, no devien estar massa contents per haver de lluitar pels francs. Ràpidament es van adonar aquestes classes populars que els nobles estaven dividits i en un moment d’audàcia col·lectiva van revoltar-se contra els seus senyors. Com que havien estat armats per a la guerra, els nobles i els dos sobirans francs es van trobar de sobte amb una tercera facció amb la qual havien de negociar i convèncer per a obtenir el seu suport.

No estem massa lluny cronològicament de la conquesta de Carlemany, i per tant és raonable pensar que, dins de l’imaginari col·lectiu d’aquests camperols, encara hi havia el record de la participació política a les assemblees de Marklo, doncs els seus avis i pares segurament encara hi haurien participat.

A l’estiu del 841, Lotari estava perdent la guerra i va haver de recórrer als stellinga, a qui va oferir a canvi o bé algun tipus de llei escrita o el manteniment dels costums tradicionals. Aquests van triar la segona opció. Aquesta petició de Lotari va afectar a la revolta de tres formes diferents: primer de tot, el pacte va dotar a la revolta d’una nova legitimitat mitjançant el reconeixement imperial; segon, Lotari va canviar la direcció de la revolta cap a la noblesa saxona que donava suport al seu germà Lluís; per últim, va augmentar la perillositat del moviment al realitzar pactes amb altres Estats, com la Dinamarca del Rei Harold Klak o els eslaus de més enllà del riu Elba, convertint la revolta en quasi una “confederació pagana” (la caracterització de “pagà” ve donada per autors

cristians; s’ha de tractar amb cura, doncs probablement no pocs d’aquests eslaus i danesos eren cristians, començant pel Rei Harold).

Lotari va aconseguir vèncer al seu germà Lluís, però va cometre l’error de desviar els seus esforços envers l’altre germà, Carles el Calb. Després de perdre contra aquest, els nobles saxons que donaven suport a Lotari van tornar amb les mans buides i van veure la destrucció que els stellinga havien causat a les seves propietats amb el beneplàcit de Lotari i van canviar de bàndol, unint-se a Lluís. Amb la noblesa reunificada i un exèrcit poderós, Lluís no va tenir cap problema a l’hora d’esclafar la revolta, executant i mutilant a tots els stellinga que va poder.

Així doncs, la revolta dels stellinga s’ha d’entendre en el context històric de la gran inestabilitat política a l’est del riu Rin causada per la guerra civil dinàstica entre els nés de Carlemany. Les classes populars van actuar basant-se en la desconfiança respecte a la voluntat de la monarquia franca envers les seves lleis i costums i expressant-ne la seva oposició mitjançant una rebel·lió oberta només possible per la divisió entre la noblesa saxona. No és exclusivament una reacció davant l’opressió dels seus senyors sinó un exemple de com el trencament entre la solidaritat de classe de la noblesa va oferir la oportunitat a les classes populars per rebel·lar-se. Un cop Lluís el Germànic va aconseguir la unitat de la noblesa saxona al seu servei, va esclafar sense oposició els camperols saxons revoltats.

Viure és lluitar! Afilia't a la Joventut Comunista!

Dani Moyano Rey

Arrenca un nou curs i la Joventut Comunista de Catalunya l'iniciem amb una nova campanya d'afiliació. Des de l'última Conferència Nacional, celebrada fa gairebé un any, hem viscut un creixement molt important de la nostra militància. La presència als diferents fronts on treballem, als barris, a les mobilitzacions i el treball diari dels i les camarades, ha fet que molta gent s'interessés i s'apropés a nosaltres. Ara, per consolidar aquest creixement, llancem una campanya d'afiliació orientada al jovent d'esquerrés.

La nova campanya, que es desenvoluparà a partir de material físic (cartells) i digital (vídeos i contingut a les xarxes socials), girarà entorn de dos eixos. El primer, reflectit en la cartelleria, consisteix a denunciar utilitzant un to satíric i burlesc conceptes polítics contradictoris que s'han popularitzat durant els últims anys com capitalisme verd, feminisme liberal o hipoteca justa, amb els quals el sistema capitalista pretén portar moltes lluites al seu terreny i buidar-les de contingut revolucionari. El format escollit per a fer aquesta denúncia s'ha basat en un lema utilitzat en les mobilitzacions feministes: Ni masclisme

ni feminisme – Ni misclismi ni fimi-nismi. Es tracta per tant, de contraposar dos conceptes escrivint-los amb i com a única vocal. El segon eix, present al material audiovisual, es basa a explicar el discurs, la línia política i l'activitat diària de la Joventut Comunista, a partir del desenvolupament dels blocs temàtics que agrupaven les línies de la passada Conferència Nacional. Aquestes línies plasmen totes les causes per les quals lluitem, des de quina perspectiva ho fem i com ens organitzem.

Entenem que la millor forma de créixer com a organització juvenil comunista és explicant que és el que fem per incidir en la vida social i política del país i denunciant les eines amb les quals es dota el liberalisme per intentar fer seves unes lluites que mai es podran resoldre dins del capitalisme. Necessitem teixir un moviment comunista fort, sense oblidar que el nostre objectiu és fer la revolució i caminar cap al socialisme, però també sense por a les contradiccions ni a teixir aliances amb altres joventuts comunistes i d'esquerrés.

Perquè com deia la Neus Català, viure és lluitar.

**SUMA'T A LA
RESISTÈNCIA**